

[Erik Eriksen.]

kan ikke være tvivl om, at socialpolitikken i stigende grad har fået galt sigte. Vi yder i for mange tilfælde ringe hjælp til medborgere, som har hjælp behov. Til gengæld yder vi bistand til folk, der helt eller delvis kunne klare sig uden denne hjælp.

Programerklæringen omtaler også de problemer, der er forbundet med de europæiske markedsplaner. Ganske vist får vi senere en debat om disse forhold, men jeg vil alligevel gerne strejfe dem i dag. Regeringen har ikke taget standpunkt, men følger den kendte taktik: man vil vente og se — og derved udskyder man en stillingtagen, som er ubehagelig. Det er jo også, i hvert fald i den første tid, det letteste at skyde problemerne længere væk fra en afgørelse og forlange flere oplysninger. Jeg vil naturligvis ikke afvise, at der bør indhentes oplysninger.

Men på den anden side må det også påpeges, at det er en fare, at mens vi er ved at begrave os i papirdynger med oplysninger, tager andre lande stilling på en måde, som kan komme os til skade. Jeg er imidlertid helt på det rene med, at hvis vi skal nå noget på disse områder, skal vi nå frem til ren enighed, men jeg har indtrykket af, at der ikke er så forfærdelig langt mellem vore synspunkter. Der er vist praktisk talt enighed om, at frihandelsområdet, som medtager fødevarer, er den bedste løsning for os. Og hvis vi ikke kan opnå dette, må vi vende blikket mod syd.

Endelig er der vist også nogenlunde enighed om, at så stor en del af vor udenrigshandel er knyttet til landene mod syd og vest, at vi først må tage stilling til de store markedsplaner, før vi kan tage stilling til mulighederne for et større nordisk samarbejde på det økonomiske område. På denne baggrund kan jeg for øvrigt ikke forstå, at den socialdemokratiske presse — og for et øjeblik siden også den socialdemokratiske ordfører — ligesom har forsøgt at mistænkeliggøre oppositionen for at drive partipolitisk spil i disse spørgsmål. Hvorfor kan oppositionen ikke have lov at have andet synspunkt end regeringens, uden at vi straks skal tillægges motiver, vi ikke har?

Min opfattelse er altså uforandret den, som jeg tror de fleste kan tilslutte sig. Men

derudover frygter jeg, at regeringen ikke er tilstrækkelig opmærksom på, at vi kan forpasse det tidspunkt, der er gunstigst for os. Nu begynder møderne i Paris om frihandelsområdet. Jeg må gå ud fra, at der her tilvejebringes såpas klaring, at vi derefter kan tage hele spørgsmålet op til realitetsbehandling. Det er mit afgjorte indtryk, at sagen haster. Jeg må med beklagelse sige, at jeg i hvert fald ikke har modtaget oplysninger, som gør det sandsynligt, at vi i alvor kan tænke på at tilslutte os frihandelsområdet og et nordisk samarbejde uden deltagelse af landbruget. Ved at gøre dette ville vi nemlig lade vort hovederhverv i stikken på en måde, som ikke blot ville ramme landbrugets egne folk, men som vil kunne få katastrofale virkninger for hele vort samfund. Vi kan stadig håbe, at det vil blive muligt at medtage fødevarer på nogenlunde samme vilkår i frihandelsområdet som i fællesmarkedet, men alle og enhver kan da se, at håbet svinder, og derfor bliver det også mere og mere påtrængende, at vi gør os vor stilling klar. Det må i hvert fald være helt givet, at inden de seks lande afholder deres landbrugskonference, må vi vide, hvad vi vil. Både i Holland og i Tyskland er det gjort ganske klart, at man gerne ser Danmark som det syvende medlem, men man vil hverken tillade, at Danmark deltager på fribillet alene for landbrugsvarernes vedkommende eller er med til landbrugskonferencen uden at have tilsluttet sig fællesmarkedet.

Jeg har nu omtalt en række af de punkter, som er indlemmet i regeringserklæringen. Der er mange andre, men her drejer det sig næsten udelukkende om opremssninger af lovforslag, som måske vil komme — og uden at det er antydnet, hvad de vil indeholde. Disse punkter skal jeg ikke kommentere. Jeg kan derfor til slut indskrænke mig til nogle få mere principielle betragtninger.

Se, da synspunkterne i regeringens tiltrædelseserklæring i sin tid blev bekendt, var adskillige regeringsmedlemmer ivrige for at understrege, at sommerens lovkompleks ikke måtte forveksles med regeringens langtidsprogram. Man var ivrig efter at klargøre dette, formentlig fordi oppositionen pegede på, at sommerens lovkompleks